

ВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхштрассе 34. Тел. 230-39 РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешковол 7. — Тел. 104-81	„Kraakauer Nachrichten“ — Tageszeitung. Administration; Reichsstrasse 34. Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.	ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном: місячно 6 зол. Курс 1 нім. марки — 2 зол. 5 чеських корон — 1 зол.

Пакт про неагресію

між Болгарією та Туреччиною

НОВИЙ УСПІХ НІМЕЦЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

БІЛГОРОД, 18. Югославська пресова агенція Авала урядово повідомила, що турецький міністр закордонних справ Саракоглу та болгарський посол святочно підписали у понеділок договір про ненапад між Туреччиною та Болгарією. Договір підписали у столиці Туреччини — Анкарі. Болгарсько-турецький договір про ненапад обіймає 4 точки та висловлює також бажання зміцнити господарські й торговельні ваємини та вести таку пресову політику, що відповідала б добрим взаєминам між обома країнами.

В Югославії прийняли підписання згаданого договору з почуттям полекші, що усунуло напруження останніх днів. У відповідних політичних кругах кажуть, що Англія знову втратила на Балкані ще один політичний чинник. Ті самі круги зазначають, що тепер англійські впливи можуть проявлятися тільки ще у Греції. Хід тих останніх подій приписують у першій мірі діяльності німецької дипломатії у Туреччині та Болгарії.

—o—

Дії німецького летунства

БЕРЛІН, 17. II. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Один підводний човен затопив 11.000 т. ворожого вантажу. Інший підводний човен, що до цього затопив 20.000 тон, встиг добитися загального числа 24.000 тон затопленого ворожого торговельного вантажу.

Стежні літаки важко ушкодили бомбами торговельний корабель більших розмірів на північ від Грейт Емавт та затопили один менший корабель на захід від Ірландії. Вчора боеві літаки успішно атакували летовища, військові табори, пристаневі об'єкти та одну фабрику озброєння у південно-східній Англії. Німці знищили бомбами та скорострільним вогнем літаки, що стояли в одному летунському порті. Бомби важкого калібру поцілили галю кітлів і монтажні галі одної фабрики.

На північний схід від Пітергед німецькі бомби поцілили й затопили впродовж кількох секунд один ворожий вантажно-пасажирський корабель містоти 6.000 тон. В той спосіб одна група боевих літаків, що діє проти Великої Британії та Норвегії, знищила назагал 150.000 тон ворожого морського тону. Далекострільна артилерія сухопут-

ньої армії обстрілювала також і дня 16. II. важні військові об'єкти у південно-східній Англії.

У Киренаїці німецькі літаки знищили багато ворожих вантажників та танцирних возів і спричинили пожежі у таборі з поїзними матеріялами та в таборі шатер. Підчас атаки на острів Мальту ворог стратив у летунських боях три літаки типу Гюрікен. Впродовж минулої ночі німецькі літаки вдатно заатакували зосередження військ на просторі довкола Бенгасі.

Ворожі літаки намагалися налітати на зайняті терени, але німецькі ловецькі літаки у летунських боях зістрілили вже над побережжям Каналу Ля Манш два ворожі літаки.

Минулої ночі ворог не налітав на Німеччину.

Один стежний корабель зістрілив на побережжі Фляндрії ворожий літак. Німецька протилетунська артилерія зістрілила на терені побережжя впродовж 16. II. два британські літаки. Загалом ворог втратив у днях 15. і 16. II. 16 літаків. Пропало 5 німецьких літаків.

—o—

Англійські атаки заломилися

РИМ, 18. II. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті — особливо у районі XI-ої армії — йшли вчора бої.

Відділи італійського летунства основно збомбардували ворожі дієві точки, шляхи доїзду та оборонні становища. Італійські літаки обстріляли згадані об'єкти також і скорострільним вогнем. Одночасно італійські летуни обкинули розривними бомбами зосереджені військові відділи та помічні кольони. Італійці зістрілили один ворожий літак. Вночі на 16. II. італійські літаки бомбардували з очевидним вислідом летовище у Мікаба на Мальті. Літаки зі складу німецького летунського корпусу зістрілили над тим островом 3 літаки типу Гюрікен.

12. і 14. II. ворог повторив у Джарабуб свої незвичайно нагальні атаки, що до них вжив великих змоторизованих відділів. Ворожі атаки заломилися від спротиву хоробрих італійських військ.

Відділи німецького летунського корпусу бомбардували сильно ворожі летунські бази, шляхи доїзду та англійські змоторизовані відділи. Не вернувся один німецький бомбовик.

На Егейському морі італійські летуни бомбардували розривними і вибуховими бомбами одну ворожу летунську базу на Креті.

У Східній Африці обостроений артилерійський вогонь у районі Керен. У районі Кенії італійці негайною атакою примусили відступити сильну ворожу змоторизовану кольону, що намагалася наблизитися до італійських становищ. Вона потерпіла великі втрати в людях та матеріялах. Італійське летунство підпирало вдатно й з усією енергією боеві дії на землі.

Вночі на 16. II. ворог налітав на Бріндізі. Тоді італійці зістрілили крім двох ворожих літаків, що їх згадував вчорашній воєнний комунікат, ще одну ворожу машину.

Весняні передвісники

Краків, 18. лютого 1941.

Між італійським та еспанським керманічем держави прийшло до несподіваної зустрічі, на якій обидва державні діячі напевне не займалися ніякими іншими справами, як тільки обмірковуванням ситуації у тому басейні Середземного моря, що для обох держав становить безпосередній і найприродніший життєвий простір зі спільним і тим самим найбільшим та єдиним тепер ворогом і суперником. Майже одночасно, так само несподівано, прем'єр і міністр закордонних справ Югославії були на дводенних нарадах у Німеччині, при чому перша розмова з Філером тривала три години. А з фронтових подій — перший від довшого часу надзвичайний звіт Головного Командування німецьких збройних сил повідомляв оноди про затоплення відразу 14-ти озброєних ворожих торговельних кораблів, що плили в охоронному конвої, на далеких водах Атлантики. „Треба при цьому підкреслити (читаємо в коментарях берлінського кореспондента „Кракавер Цайтунг“ в останньому числі цієї газети), що це тільки передвісник весняних подій, які в означеному часі звальються на наших ворогів цілою ударною силою німецького воєнного проводу. Тоді Англія зазнає тої самої катастрофи, що постигла Польщу, Норвегію, Голландію, Бельгію і Францію впродовж цієї війни...”

Тільки повіяло першими провесняними подувами, як почалась живіша політична й військова акція. В усіх згаданих подіях збережені ті самі питомі риси методики осереднєних держав, що характеризують їх дипломатію та військовий провід: підготовка в найбільшій тайні, заскочення противника доконаним фактом та строга мовчанка, поки дана подія і своїми наслідками не належить уже зовсім до минулого. Таким робом і про обидві останні політичні сензації — перше взагалі безпосереднє побачення між Дуче і Кавділлою та цим останнім і марш. Петеном у зв'язку з переїздом через французьку територію — маємо тільки короткі комунікати, довкола яких кожний може собі до схочу фантазувати, і так не довідуючись сутньої правди. Те саме торкається ближчого значіння того звороту останньої промови канц. Гітлера, в якому він найбільш недвозначно звертає увагу, що поміч Америки Англії в нічому не в силі змінити воєнного положення та що німецький провід докладно взяв у своїх підрахунках всі найгірші можливості.

Де піде найближчий удар, на якому відтинку фронту, якими силами — все воно тайна. Не підлягає тільки для нікого найменшому сумніву те, що сказав Філер: що цей рік буде вирішний для долі війни, та що (це вже люди знають з досвіду століть) для заціпних ходів у році гаслом є — весна. Від початку світа люди завсіди спрагнені весни, завсіди тужать за весною, рахують дні до кінця зими. І хоч ще можуть прийти нові сніжні завії і нова хвиля морозів може скувати землю, — певність, що весна таки мусить прийти — каже людям легше переносити зиму та вірити у неминуче.

Німецький підхід до проблеми Африки

(Від нашого кореспондента)

Берлін, в лютому 1941.

Про Африку говорять у Берліні й цілій Німеччині щораз більше не лише з приводу ситуації на тамошніх італійських фронтах. В цій самій частині світа знаходилися давніші німецькі колонії, загарбані німцям у версальським договорі. Справу колоній пригадав недавно Фішер у своїй останній промові, давши немов коротку й сильну синтезу тої колоніальної пропаганди, що промовляла до цілого німецького народу з чисельних публікацій, пресових статей і вимовних афіш. Сучасне положення довкола Бенгазі чи Кассалі не турбує німців так сильно, як би цього хотіла англійська пропаганда. Але сама проблема Африки як такої висувалася на чолі найважливіших справ, саме як терен не тимчасових англійських успіхів, лише постійних і незмінних змагань держав оси мати там джерела своїх сировинців. Характеристичним проявом сучасного стану зацікавлень Африкою в Німеччині був берлінський цикл викладів і рефератів під назвою „Африканська колоніальна проблема“, zorganizований німецьким Географічним Товариством. На чолі цих докладів вибилися висновки проф. д-р Еріха Обста (з Бреслау) на тему „господарського значіння африканських просторів“. Довго була Африка краєм остраху, проклятою стрелою. Пізніше стала вона етапом і пунктом опору подорожників до Індії; а згодом, коли в Новому Світі зачало бракувати робітників, великим осередком вивозу невольників. Отож вона була завжди лише засобом до здійснення якоїсь мети. Аж тоді, коли Азія й Америка самі зайняли свої тропікальні країни, стала Африка для Європи природною країною постачання сировинців і набрала через те велитенського значіння.

Також для Німеччини, що відкидає стару засаду політики використання й вичерпування, являється Африка незаступним джерелом сировинців.

Проф. Обст схаактеризував чотири великі африканські господарські простори: північну, західну, східну й південну Африку. Познайомив слухачів з різними родами земельних плодів, що надаються до управи в своєрідних кліматичних умовах, звернувши увагу на спромож розвиту культур штучно введених пожиточних рослин, та годівлі худоби. На підставі довголітніх власних студій в терені, розказав проф. Обст про незмірені багатства Африки в ділянці мінералів, шляхотних металів та конче потрібних Європі криць. В закінченні видвигнув і підкреслив прелегент ще раз таке: ми, німці, не хочемо йти до Африки як висушувачі, не хочемо тільки брати, але хочемо також дати. Не вільно відбирати тубильцям їхньої власної селянської культури. Треба їм власне уможливити (через дари Європи) з зиском використовувати надвижку їхньої продукції. Три вклади мусить Європа зробити для Африки: планомірну розбудову комунікацій, сильне побоювання заразливих недуг, і широко накреслену й зреалізовану господарку водою. Від стислішої господарської співпраці обох частин світа залежить їхнє краще завтра.

Висновки професора Обста, що накреслили господарську програму майбутнього німецького походу на Африку, нагородила публіку оплесками. Між нею знаходився також адмірал Редер, що як начальний вожд німецької воєнної флотії, наче символізував її ролі в здійснюванні великих колоніальних плянів нової Німеччини. КТВ.

—о—

Німецька стаття про Тараса Шевченка

В недільному числі газети „Краковер Цайтунг“ з 9/10 лютого 1941 р. пишається обширна, майже на цілу сторінку стаття п. н. „Тарас Шевченко. Життя і творчість українського національного поета“. Автор — німецький поет-письменник Густав Андрашко. Стаття ілюстрована відомим автопортретом Тараса Шевченка з молодечих літ.

На вступі автор звертає увагу на розмірно малу поінформованість німецького та взагалі чужинецького світа про Шевченка, не вважаючи на величезну мистецьку вартість його творчості та особливе значіння для української літератури й усього новочасного українського національного життя. У другій частині статті автор подає вірно життєпис поета, підкреслюючи його

мартирологію та тугу за рідним краєм. Наприкінці подає статистику — скільки часу Шевченко в своєму нещасному житті перевів на волі та скільки у кріпацтві або тюрмах і на засланні. Кінчає пригадкою, що саме в тиждень по смерті поета скасували кріпацтво, проти якого він так палко боровся своїм пламенним словом.

Велика прикмета цієї статті, що вона не подає ніодної подробиці, яку треба би спростовувати. Видно у цьому совісність та подекуди піетизм, що з ним ставився німецький автор до теми. Стаття писана теж у незвичайно теплому тоні, з виразною найбільшою симпатією до українського поета, що був і є для всієї української нації чимось багато більшим, ніж тільки поетом. Може замало автор підчеркнув саме те

суспільно-політичне значіння творчості Т. Шевченка: як „Кобзар“ був першим яскравим висловом українського бунту і як через те причинився до кристалізації української національно-політичної думки в зовсім виразних формах, — але й так німецький читач тієї статті мусить набрати переконання, що Тарас Шевченко — це справді український національний творець-герой, що його ім'я є немов синонімом українства.

Г. Андрашко поясню, що причиною малої поінформованості чужинців про Шевченка є трудність перекладати його твори на чужі мови з уваги на специфічні питомості Шевченкового вислову та на тематику, для якої рідна мова з її нюансами є природними рямцями. Цю думку ми вже не раз чували, а проте вона таки дискусійна. Нам здається, що Шевченко передусім тому на заході Європи мало знаний, бо 1) українська література взагалі досі була мало для чужинців атракційна, на що складались історично-політичні причини, — через те й українською мовою володіє так мало чужинців, і 2) що досі ніодин великий чужинецький поет не спокусився перекласти „Кобзаря“. Твердженню, що Шевченка не можна вірно й гарно, без обнижування вартості його творчості, перекласти на чужу мову, заперечило видання Українським Науковим Інститутом у Варшаві вибраних його поезій у польській мові. Виявилось, що коли Шевченка перекладають справжні, добрі, поети — його вірші й у перекладі виходять прекрасно. Це торкається польських перекладів К. Вержинського, Лободовського, Голедра та й польських перекладів Богдана Лепкого. Але й сам Г. Андрашко, даючи спробу перекладу Шевченка на німецьку мову, доказує, що вірші Шевченка й по німецьки, мистецьки перекладені, виходять по мистецьки (Заповіт, Мені однаково, Сонце...). Наскільки нам відомо, найкращі досі переклади Шевченка на німецьку мову дав Остап Грицай. Але щоб спопуляризувати якогонебудь чужого письменника, та ще й із позначками „екзотики“, цього не може зробити хоч би найкращий земляк перекладач: це може перевести тільки письменницький авторитет у тій чужій літературі, у тому чужому громадянстві. Тарас Шевченко стане відомий німцям тоді, коли Густав Андрашків буде більше.

I. Ір.

18-ТА ВСЕСОВІТЬСЬКА ПАРТІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ

МОСКВА, 18. II. — У великій залі палати на Кремлі відкрили 18-ту всесовітську партійну конференцію. Взяло в ній участь кількох представників централі, провінційних партійних організацій та представники нових совітських республік. На відкритті нарад були присутні Сталін, Молотов та чільні представники уряду та партії.

До президії конференції вибрали 38 партійних достойників, між ними всіх членів політбюро зі Сталіном на чолі. На конференції обговорювали між іншим завдання партійної організації, що торкаються розвитку совітського промислу й комунікацій. Далше обговорювали висліді совітської господарки 1940 р. та питання, що вляжуться з розвитком народнього господарства у 1941 р.

—о—

ВЕЛИЧАВІ ВСЕНАРОДНІ МАНІФЕСТАЦІЇ В МІЛЯНІ

РИМ, 18. II. — У минулу неділю відбулося в Міляні 6 великих всенародніх віч. Під час тих віч прийшло до величавих маніфестацій. Промовляли визначні представники італійського політичного та громадського життя, між іншим державний секретар у міністерстві шляхів де Марраніх, провідник союзу фронтовиків Росії та інші. Всі вони зазначували духовий зв'язок нації з воюючими, що воюють на фронті по думці кличу Мусолінія „Перемогти!“

—о—

НОВИНА на книгарському ринку!

МАТИ Й НЕМОВЛЯТКО

написав Д-р В. ГАНЬКІВСЬКИЙ.

Цей порадник для матерей повинен бути в руках кожної матери, що хоче мати здорові та гарні діти й сама хоче бути здорова.

Зміст: Родні частини жінки; Вагітність; Недомагання під час вагітності; Порід; Повивання дитини; Перші дні дитини; Жінка після породу; Пологова гарячка; Годування новородка; Дальший розвій дитини; Найважливіші недомогання немовлятка; Догодовування дитинки; Штучне годування немовлятка; Два надцять місяців скінчених.

16 ілюстрацій. — Ціна 2 зол. Висилаємо за готівкою або за післяплатою. Домагайтеся у всіх українських книгарнях.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО,
Краків, Райхштрассе 34.

Фільми болю і щастя

ЯК ВОНИ ВИГЛЯДАЮТЬ І ЯК НА НИХ РЕАГУЄ НІМЕЦЬКА ПУБЛИКА.

(Від власного кореспондента).

Відень, лютий 1941.

Знаю кількох земляків, що співпрацюють з одним із головних режисерів віденської фільми, п. Фоном. Диригент віденського хору „Бандура“ п. Гнатишин, є одним із його постійних дорадників. Інший мій приятель грав уже не раз малі ролі і через одного й другого я та багато моїх знайомих вписалися „грати“. Тобто в березні, коли накручуватимуть картини зі словянського життя й передаватимуть побутові образки з життя різних слов'ян, нас покличуть. П. Фон просив навіть зголоситись скоріше, щоб порадитися в кількох подробицях. Отже були ми на Розенгігелі, відомому осідку „Вінер-Фільми“, бачили велитенські будівлі, рух, окремі фільмові ателіє. Перспектива заробітку не погана: 11 РМ денно. Намастять, — оповідав мій приятель, — і кажуть ждати. Іноді цілий день, а „граєш“ тільки чверть, пів години.

Фільми, з польською тематикою — тепер досить актуальні. Один із них іде при виповнених саях в кількох кінах Відня. Називається „Вороги“. Другий накручують і саме тепер експедиція „Вінер-Фільми“ виїхала до Губернаторства для типових знімок народу та побуту. Поїхали на дуже добрих зрештою умовах, і два мої знайомі. Преса заповідає, що ця нова фільма, яка матиме назву „Поворот“ („Гаймкор“), буде справжньою ревелациєю. Воно приємно знати, що буде в ній дещо труду наших земляків.

Ця фільма має за головну тему недавні історичні дії, які є основою і фільми „Вороги“. Це — тернистий шлях німців у Польщі, у всій пластичності і драматизмі польських переслідувань та польського безголов'я.

Ось учора я мав нагоду бачити цю фільму, в якій головні ролі гралі Каміля Горн та Вільгельм Біркель і на яку день наперед всі місця були викуплені. Драматична її акція починається напередодні війни, якої подув вносять у спокійне середовище праці німців (тартак і гостинницю) перші бурхливі інциденти: саботажі поляків та організація банд, що своїх таки співгромадян трактують як ворогів. І ось низкою напружено цікавих картин проходить по екрані „діяльність“ одної такої банди, яку очолює

артист Петровіч в ролі провідника, півінтелігента Антка. Банда примістилася в гостинниці біля кордону, арештує й „судить“ німців, громить їх мешкання, улажує лови на людей. В лісі дві сотні втікачів-німців шукає переходу через кордон. Банда впадає на їх сліди, дістає потайки скоростріли і зброю, щоб „ворогів“ зліквідувати, але донька шинкарки (Каміля Горн) рятує ситуацію: підпалює стодолу зі зброєю й поки банда збентежена вогнем, що гремить вибухами та розносить і гостинницю, — крізь вузьку стежку серед багна переводить до німецького кордону своїх земляків. І ось тут, у закінченні, є найкраще. Втіха з зустрічі з рідним військом, момент, коли старий німець бере жменю землі й не в силі тішитись нею, коли всі кричать і цілують воjakів, такий сильний своєю експресією, що аудиторія греміла оплесками й усі-всі втирали сльози, коли на сцені з'явилося світло.

Фільма безперечно пропагандивна. Наш брат відразу бачить, що режисер і його співробітники не переживали всього того і не знають тих подій та атмосфери з автопсії. Але треба ствердити, що якщо і є пропаганда у фільмі „Вороги“, то вона не влізла, не дешева, а справді мистецька. Така, як і в монументальній фільмі „Жид Зісс“, що також тепер з великим успіхом проходить у Відні.

Я виходив зі „Шведен-Кіно“ зворушений. І думав:

Наскільки більше страхить пережили мої земляки за час 20 літ польського панування в Галичині! В цих 20-ьох літах є такі події, що їх суха реляція їжить волосся, кожним „полупанком“ з тих часів „саме пекло можна б здивувать“, як писав Шевченко. Маю в себе оба томи „Кривавої Книги“, що її видав колишній галицький уряд, „Навічну ганьбу“ і „Причини упадку Польщі“. Тверезий об'єктивізм цих книг, фактичний матеріал — о, яка це несамоовитість. Не стає просто слів.

І тому я думав: коли і де пройде українська фільма, що поставить перед глядачів наявно ті речі, про які Європа не то не знає, але й не всилі їх охопити уявою, зрозуміти й умотивувати?

Анатоль Курдидик

НІМЕЦЬКО-ЮГОСЛАВЯНСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ

БІЛГОРОД, 18. II. — Розмови у Берггофі між канцлером Гітлером і фон Ріттропом та югославянськими державними мужами — це головна точка зацікавлення всіх політичних кол Югославії.

Головний редактор „Време“, д-р Чрич, стверджує у вступній статті м. „Югославія свідомо своєї історичної мислі на Балканах і змагає забезпечити мирні простори, з яким зв'язана географічним політичними умовинами. Зовсім природно, що ці її зусилля згідні зі змаганнями однієї великої сусідньої держави, що хотіла на початку цієї війни заощадити воєнні потрясіння в південно-східній Європі. Зв'язок між Берліном і Білгородом продовжується в рішучій війні були оживлені спільним бажанням не допустити на Балканах якого-будь хаосу. Розмови в Берггофі стали важливим причинком забезпечення миру. Взаємні політичні інтереси виходять на користь обома сторонам. Підчас безпосередньої й особистої виміни поглядів з Фюрером і держави й німецького народу та з його найближчим співробітником, — югославянськими державними мужами мали змогу в атмосфері повного довіря обговорити ці справи, що цікавлять взаємно обидві держави і мають особливе значіння для Югославії та її майбутності. Югославянський народ очікує з повним довірям, що висліді розмов у Берггофі вийдуть на користь Югославії. Ця політика — це природний вислід серйозних взаємин, що лучать Берлін і Білгород щораз тісніше. Культурні традиції, господарські зв'язки, взаємне доповнення себе в економічній діяльності, як також політична співпраця творять основні умовини взаємин Югославії з 80-мільоновим народом, що сьогодні більше, ніж коли-будь рішає про долю Європи. Ця співпраця зовсім не є справою проминаючої кон'юнктури.

„Політика“ у вступній статті свого дипломатичного редактора стверджує м. „Тригодинну розмову канц. Гітлера й бентропа з югославянськими державними мужами вели в дусі традиційних взаємин приязни між обома народами. Приязна атмосфера творила найкращий доказ ваги значіння тієї розмови для Югославії.

Люблянське „Ютро“ підкреслює, що останні зв'язки причиняться до ще сильшого скріплення дотеперішніх взаємин.

—О—

БОГДАН ЛЕПКИЙ

24)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

„Мабуть і вовки на щось здалися, коли їх Господь сотворив“, — докинув від себе Помело.

„А може б ти нас, брате, бандурою розважив“, — повернувся до нього Улас. — „Так добре слухати, як граєш. Бандура — чарівниця, з нею навіть смуток веселиться. Дуже я її люблю, оту бандуру“.

„Заграв би, брате, але Босаковський у боківці лежить. Що собі полковниця про нас подумав. Скаже, що ми дикуни, навіть хороми спокою не даємо“.

„Твоя правда“, — згодився Улас і схопився з лави, — мабуть утомилася, сидючи біля нього“.

І пішли.

Босаковський лежав горілиць на постелі. Очі мав повіками прикриті. Лиця вже йому не то не горіли, а бліді були, позападали, помарніли, як у мерця. Неголений лоб став заростати коротким, твердим як щитина, волоссям, оселедець зісунувся на вухо. Виглядав ще страшніше, як звичайно, бо щось невідоме й загадочне малювалося на його обличчі. Ніби він у заземських сторонах вітає і бачить те, чого живій людині бачити не доводиться.

Нечаєва сиділа біля постелі і дивилася у вікно, що дощем та імлою, як більмом, заходило. Так вона мабуть і на світ тепер дивилася, як у це вікно. Нічого доброго й ясного не добачала в ньому.

Нараз відчинилися двері й Нечаєва стрепенулась. Але й недужий підніс повіки. Його очі впали на неї. Засяли живим огнем.

„Чи мені сниться, чи мені здається?“ — промовив радісно. — „Ви це, Олено-Степанидо, чи не ви?“

„Я, пане Босаковський заспокойтеся!“ — і подала йому вина, змішаного з водою.

Він, замість чарку, вхопив її руку й прилип до неї вустами.

„Жалібнице моя небесная“, — причітував, як у акафісті. — „Як же я вам маю дякувати, що трудилися біля мене, біля такого старого нездари“.

Улас приступив до постелі.

„Не балакай багато, бо ти ще сили не маєш“.

„Не бійсь, у мене сили за двох слабих, а мовчати я з роду не вмів і не вмію... Погано мене той бузувір черкнув, ой погано! Мало на другий світ шаблюкою не загнав. Та добрі люди не пустили“.

І знову хотів руку Нечаєвої цілувати, та Улас не дав.

„Здурів хлоп, припав до руки, як віл до соли! Лиши полковницю, бачиш вона трудна“.

„Ангел мій, опікунка моя небесна!“ — лебедів Босаковський, не ховаючи своєї радості. — „А таки, кажіть собі що хочете, гарний цей світ, їй Богу гарний! А там, темніша одна, невідоме. Ні шаблі, ні жінки, ні чарки. Нічого я там не робив, а втомився так, буцім по десятих боях з ворогами. Не подобалося мені на тамтін світі, краще в нас. Та ще коли бачиш таке гарне товариство біля себе, — рай та й годі!“

Нараз споважнів і задумався. А тоді:

„А що ж у вас чувати? Що робили, як мене не було? Чи нема яких новин?“

„Новин то цікавих нема“.

„А Борис? Чи не здурів ще з жалю за своєю дівчиною?“

голосів преси

Порівняння

Московські сьогоднішні настрої відзеркалює досить цікаво тамошній кореспондент „Фелькішер Беобахтер“. Описавши ляд столиці з її старовинним Кремлем та квами й музеями, підкреслює кореспондент дивний контраст і зв'язок між колишнім, старим, і новим, теперішнім.

„Отже — пише кореспондент — не одно з старих часів прорізується ще донині в нову лоху. Прорізується своїми театрами й галереями, у творах літератури та архітектури, у декількох церквах та в нечислимих споминах руських людей. Москва під всяким оглядом стоїть на грані між «вчора» й «завтра». Не тільки Москва, а й увесь Східний Союз чекає й гадіється. Він чекає колись терпляче на вислід своїх могутніх внутрішніх змагань. Він тепер чекає на кращі часи. Він чекає також сьогодні майже нетерпляче на вагітне долею велике вирішення на Заході. Невблаганність того бою, що зіштовбує майбутнє, промінує також на цю, безпосередньо непричасну до війни совітську імперію. Це не значить, що життя совітських народніх мас зробилось тільки тепер твердим. Воно було завжди таким. Росія перебуває все це в стадії «боротьби за соціалізм». Тепер це значить: піднесення виробничої спроможності де й ще! Перші сторінки совітських часописів щодня переповнені статтями, закличками, резолюціями, звідошеннями та різноманітними пригодами й прикладами, що, мовляв, на тому чи іншому секторі можна або треба більше зробити. Це ж — всевадна тема російського життя від десятиків літ, а сьогодні тим більше. Дуже рухливе законодавство Найвищого Совіту привертало себе майже виключно цій меті, видаючи цілу низку дуже радикальних нових законів та розпорядків. Реорганізація, новий впорядок для війська й нові напрями у вихованні червоної армії — твір нового вачального команданта маршала Тимошенка, — все це означає безперечно переворот під знаком рішальних посуень світового історичного значіння. «Дисципліна» — це нове чародійне слово, що призначене не тільки для червоноармійця. Дисципліна — це нова найвища вартість, або щонайменше — найважливіша метода, за допомогою якої Східний Союз думає піти ще один крок вперед.

Цей задум відзеркалюється всюди, також у буднях совітського життя, на вулицях, у підприємствах, на публичних майданах, підчас імпрез, — словом: всюди. Типовим зразком цього є

напр. свисток міліціонера, себто поліціанта, що регулює вуличний рух. Думаю, що ні в одному місті на світі нема стільки поліціантів для регуляції вуличного руху, як у Москві. Крім властивих регуляційних стійок найдете тут же, на тій самій вулиці та в її околиці, десятки міліціонерів руху, що пильнують пливучі маси прохожих, щоб ніде не переступили визначеного їм русла. Якщо нагло прийде тобі охота де-небудь перейти впоперек вулицю, хоча б це було у віддалі тільки п'ятидесяти метрів від дозволеної для піших смужки переходу, — то можеш бути певний, що тебе невмолимо заверне різкий свисток, навіть коли б ти не знав як дуже поспішав, або мусів може накласти дороги. Все це мусиш покасти на жертівнику богині, що зветься: «дисципліна». Свисток міліціонера опановує вулиці Москви невтомно, від ранку до пізньої ночі. Зрештою дисципліна, напр., автомобільного руху є справді добре поставлена. Найкращим зразком громадської дисципліни є так зв. «очереді» (черги, — Ред.). Просто виключене, щоб хто-небудь, прийшовши пізніше, міг якимсь способом протиснутись наперед, або пролізти штурком. Такі «очереді» можна бачити скрізь і всюди. При цьому люди зовсім не мають тут більше часу, як у нас, і спізнєння на працю карають тут під теперішню пору навіть дуже гостро.

Але в якому напрямі, за волею Кремлю, має тут розвиватись життя? На це важливе питання годі врешті-решт відповісти, та тієї мети не відслідковують ні теорії, ні пропаганда, ні, врешті, законодавство, що твориться під впливом усе змінних потреб дня і зі всеріжних міркувань. При цьому й унутрі більшовицької системи існує «вчора» й існує «завтра». Очевидно, кожноразні фази розвитку помітно впливають на життя широких мас. Їхній матеріальний життєвий рівень у місті чи на провінції може то падати, то підноситися, але боротьба за серединки першої потреби та за прохарчування, при дуже різній густоті населення на величезному просторі держави, йде далі. Широка маса російського народу не ставила ніколи великих вимог до життя, але, як усюди в світі, так і сьогодні, тут витворилася краще ситуована верства.

Життєвий стиль мас у місті та в колхозах змінився в Східних безперечно від часу революції. Поруч із родиною виступив клуб і був час; коли він загрожував повним зіпхненням родини на дальший плян. Жінка мусить нарівні з чоло-

віком працювати на фабриках та в державних установах, якщо хоче достаточо забезпечити утримання родини. На час праці примішують зовсім малих дітей у державних яслах відповідного міського кварталу, а більші діти йдуть до дитячих садків, де перебувають аж доти, доки матері не повернуться пізно з праці додому. Всіх обслуговують районні лікарі, а в крамницях, що є без винятку державними підприємствами, продають однаковий усюди стандартний крам, і всі сотні тисяч та мільйони службовиків цієї держави мають раз у тиждень свій «вихідний день», і всі вони святкують щороку сім свят нової ери, й усі вони сунуть до міста, бо там, хоч і обмаль помешкань, усе ж можна краще жити. Перестали грати будь-яку роль в совітському житті піп та його церква і місто Москва, яку колись називали «найбільшим селом Росії», має сьогодні кілька широких бульварів із рядом хмародерів американського зразку та підземну залізницю, що аж виблискує всюди мармуром, з рухомими сходами. І... в усюму цьому переважується і кишить незмінна сіра людська лава, що ходить тепер, узимі, у валенках аж по коліна, мовчазна, майже несамоствита, як і давніше; автобуси й трамваї все далі переповнені, як також кишать народом тисячі малих склепиків, де кожний може зробити свій малий закуп краму. І що?.. і?... життєвий стиль?.. віра?.. — на ділі часи XIX століття, себто на грані XIX-го і XX-го, — віра у всесилу техніки, у поступ через індустріалізацію, у тверезий розум, у догму. Але воля, хотіння, — наставлені на майбутнє, на завтра, якого ніхто ще не знає і на яке всі чекають, також і Кремль!"

— 0 —

ВОЄННІ ПРИГОТУВАННЯ АНГЛІ НА КОРДОНІ СІЯМУ

ТОКІО, 18. II. — У зв'язку зі скупченням англійських військ на Малайському півострові в околиці сіямського кордону, повідомляють, що сильні ескадри англійського летунства покинули Сінгапур і відлетіли в напрямі північної частини Малайського півострову. Англійське інформаційне бюро признається до цього факту й вияснює, що таким чином скріпляться летунські сили на інших малайських теренах. Головний командант англійських збройних сил на Далекому Сході, маршал летунства сер Роберт Брук Попгем, вилетів з Сінгапуру до Австралії. Він заявив, що Східна Індія та весь Далекий Схід є в стані поготівля перед можливим ударом. В Сінгапурі заложено міни та побудовано бетонні укріплення.

„Нема його, поїхав з моїми синами, все йому здається, що знайде десь Марусю“.

„Не гадаю, щоб він сам її знайшов. Хоробрий козак, та дотепу не має. Поможемо йому. Завтра мушу вставати“.

„Ха-ха-ха!“ — розреготався Улас. — „А то сказав, як до воробця з гармати стрілив. Далеко б ти зайшов. І часи які! Перше в нас — що байрак, то козак, а тепер — що хмиз, то харциз. Тепер, сирото, треба не лиш голову на карку, але й силу в руці мати“.

Босаковський зітхнув.

„А що Борис скаже, як вернеться? Добре нам говорять, а його серце болить“.

„А хоч і болить, то хай потерпить. На те він і козак. Більше страждання, то більше буде кохання. Правда, брате Помело?“

„Тю на ваші голови!“ — сплюнула Устя. — „Такі старі діди й кохання їм із язика не сходять. Та вам про спасення душі подбати б, а не про що“.

„А чого ж ти мені поперед очі снуєшся“, — виправдувався Улас.

Цим так розсердив її, що мало не била.

„Фарисей, лицемір брехливий. Ще й насміхається з мене. Коли б тут не полковниця, я тобі показала б!“

„Мир вам!“ — архиерейським голосом промовив Босаковський і хотів руку підняти, мов до благословення, та рука йому безсило назад опала.

„Бач, який силач“, — усміхнувся Улас. — „І такому хочеться в дорогу! Полежиш ще, небоже, поїж мясця, поий медку, а тоді й побачимо, що буде“.

„Медку то можна“, — моргнув лівим оком Босаковський. — „Хоч би й зараз. Не багато, з пів кварти, бо пипоть на язичі росте“.

Нечаєва перестрашилася.

„Не нині ще, не нині! Хочете, щоб вас знову в жар кинуло!“

Її заспокоїли, казали, що недужий звичайно вимагає того, чого йому не вільно.

„А здоровий, гадаєте, ні?“ — підморгував бровою Босаковський і скривився, бо ще рана його боліла.

Нараз глянув на стіну, де висіла його шабля.

„Бачите, о, бачите, як хитається“.

„Що? Де? Що тобі знов привиджується?“ — питається Улас, перестрашений, чи він знову від пам'яті не відходить.

„Як то що? Не бачите, шабля. Он, киває на мене, кличе, щоб я йшов, кличе мене шабля моя, кличе...“

Хотів щось казати, але сон його зморив.

„Кличе, кличе, кличе...“ — пробубонів і замовк.

„Підемо“ — шепнув Улас до Нечаєвої й усі вийшли як мога тихше з боківки.

Тільки Устя лишилася біля недужого.

XII.

А тиждень пізніше, коли всі сиділи в світлиці, розмовляли та журилися, відчинилися двері й увійшов Босаковський.

„Здорові були!“ — гукнув, скидаючи свою видинялу брову шапку.

„Здоров був і ти!“ — відповіли йому Улас і Помело. — „Вітаємо, вітаємо! Лиш чи не заскоро ти схопився з постелі?“

(Далі буде).

Життя і право

Карти праці

Розпорядок з 20. грудня 1940 р. впровадив у господарському житті Генерал-Губернаторства велику, відому вже в Німеччині, новину, а саме карти праці. Кожний (з малими винятками) умовий і фізичний працівник мусить мати карту праці, без якої не зможе дістати ніякого заняття. Працедавець не можуть прийняти до праці нікого, що не матиме карти праці, виставленої урядом праці. Загальні, дуже короткі, в 4-ох параграфах, засади основного розпорядку розвивають точні постанови першого виконного розпорядку з 21 грудня 1940 р.

Хто повинен мати карту праці?

Карти праці дістають в засаді всі фізичні й умовні працівники з термінаторами, практикантами і учениками, які мешкають в Г.Г. крім: а) німців, які прибули з Райху і мають німецьку книжечку праці; б) осіб, які працюють лише хвилино і постійно не виконують наємної праці; в) діти, що об'язані ходити до народної школи та вкінці г) жиди. Хвилино аж до відклику не потребують карт праці фізичні й умовні працівники заняті а) в публичних установах і підприємствах; б) хліборобських, лісових, городничих, скотарських, мисливських і риболовських господарствах та в) в домашніх господарствах. Отже м. ін. домашні помічники ще покищо не потребують карт праці.

Як дістати карту праці?

Карти праці виставляє Уряд Праці з доручення повітового або міського старости. Ніякий інший уряд не має права видавати того рода посвідок. Внесок про виставлення карти праці треба зголосити на окремих друках, що їх безплатно видає кожний уряд праці. До виповненого друку треба додати посвідку про замальдування. Працівники, що їм видали карту праці, дістають посвідки, що їх затримують при собі. Працівник, приступаючи до праці, віддає свою карту праці працедавцеві, який її переходить в себе весь час службового відношення між ним і робітником.

Заки працівник дістане карту праці, або обіймаючи працю, не може виказатися картою праці, уряд праці може видати йому тимчасову карту, важну на означений час. Карту виповняють записками про працю, час її тривання, тощо. Коли карта буде вповні виповнена, знищена, або пропаде, можна старатися за нову карту. Карту праці видають безплатно, за дуплікат уряд може зажадати оплати до 10 зол., якщо власник карти спричинив знищення, або згубив давню карту.

Обов'язки працедавця

Як згадано, працівник віддає свою карту праці працедавцеві. Якщо працівник працює у двох чи більше працедавців, складає її в одного, головного працедавця, другому дає тільки до перегляду і переведення в ній законних вписів. Працедавець об'язаний пильно зберігати карту праці і вписувати до неї у відповідних рубриках такі дані: а) назву і осідок підприємства; б) рід підприємства чи дотичної ділянки; в) день в якому працівник зачав працю і в якому характері; г) зміну помешкання працівника; д) зміну роду праці, якщо зміна є суттєва; е) день закінчення праці і ще деякі інші вписи. Не вписують коротких, не довгих ніж тижневих, занять та праці за незначною винагородою. Про кожний доконаний впис працедавець повинен рівночасно повідомити дотичний уряд праці на окремих формулярах. Про вписи щодо початку і закінчення праці треба повідомити дотичну Обезпечальню. При закінченні праці треба негайно звернути карту працівникові, а якщо працівник покинув працю без дозволу уряду праці, карту треба звернути дотичному уряду.

Обов'язки працівника

Працівник об'язаний подбати про карту праці, а якщо її втратить, про дуплікат.

Карту повинен старанно переховувати і вручити працедавцеві при початку праці. Повинен негайно повідомити працедавця про зміну помешкання. Якщо працівник залишиться без праці, повинен негайно зголоситися в уряд праці, в якого окрузі замальдований і предложити йому карту праці для зазначення змін. Також про зміну прізвища треба негайно повідомити уряд праці, як також про втрату карти.

Коли працівник дістає допомогу для безробітних, мусить при кожній виплаті виставити картою праці. Буває таке, що працівник переходить до такої ділянки праці, яка не вишагає карти праці, тоді мусить це зголосити в уряд праці, який по переведенні відповідного впису, звертає карту власникові.

Карти праці треба звернути урядові праці у випадку: а) смерті працівника; б) скінчення 80 р. життя, або коли працівник на постійно покидає Г.Г.

Ніяких інших писів на карті не можна доконувати, зокрема працедавцеві не може

вписувати ніяких завваг щодо працездатності, фахових здібностей і т.д. працівника, які м. ін. могли би йому пошкодити в здобутті нової праці.

Карні постанови

Хто не додержується постанов, підпадає кар'язниці або гривни, а то й обом тим карам разом. Судову відповідальність можна започаткувати тільки на внесок старости, що може згодом і внесок взяти назад. Замість звертатися до суду про покарання тих, що провинилися, староста може сам наложити на них гривну до висоти 200 зол. за кожну окрему провину.

Обговорені розпорядки об'язують від 15. січня ц. р. Карти праці видаватимуть в найближчих тижнях. Уряд праці вже пересилають працедавцям друки про видачу карти праці. Працівники звертають велику увагу на фахову освіту та дотеперішню працю. Ці друки треба якнайдокладніше виповнити і звернути їх урядові праці враз з виповненим збірним аркушем, якщо в підприємстві працює більше робітників. Виповнені друки треба потвердити в уряді евіденції населення. Інформації мусять бути вірні, бо їх будуть згодом перевірювати.

Я.П.

Огляд правничої преси

Deutsches Recht, тижневий видання, ч. 1. з 4/1. 1941; видавець Ганс Франк, накладом Deutscher Rechtsverlag G. m. b. H., Берлін-Ляйпціг-Відень.

Перше цього річчя число центрального органу Націонал-Соціалістичного Союзу Правників починається закликм голови того союзу, Генерального Губернатора мін. д-ра Ганса Франка до німецьких правників, щоб усі помогли своєю працею в новому році сповнити велике завдання розбудови нового німецького права.

В статті „Німецьке воєнне право“ обговорюють автори проф. д-р Ноак і адв. д-р Гоман коротко всі закони, видані у зв'язку з війною в часі від 25. 2. 1939 до 28. 8. 1940, які відносяться до правового становища окупованих територій, до фінансів, упрощення адміністрації, деяких змін в урядничому праві та інших справах.

Для наших відносин актуальні статті д-ра Губернагеля „судді в Радомі п. н. „Розбудова і завдання німецьких судів у Ген. Губернаторстві“ та д-ра Гевера п. н. „Проблема віджидівлення“, в якій є навітлене питання віджидівлення земельної власності і підприємств у німецькому законодавстві, беручи під увагу актуальну юрисдикцію.

Загальні питання обговорюють статті: д-ра Вайтнавера про „Упадок значіння клявулі про безпеку вартості“, (ступеневі обмеження клявулі золота та інших з новим розвитком німецького господарства аж до повного заникнення в практиці); проф. д-ра Гершеля п. н. „До питання відсотків“ (істота відсотків та розвоєві напрями в законодавстві); д-ра Г. Мілера про „Поняття заплати у праві про ціни“, і інші.

Видання має ще збірні рубрики: „Погляд на час“ (правничі новинки з німецького законодавства в усіх окупованих територіях); „Оповістки“ (про нові закони) „Правничі політика і практика“ (напр. Юрисдикція в расістичних справах) і „Література“, в якій обговорено цікавіші нові книжки і журнали.

Цілу другу частину журналу творить додаток

під наголовком „Юрисдикція, особливо важливі зі становища правової політики рішення“, де обговорено 20 засадничих судових рішень з обсягу кримінального і цивільного права, часто з основними глосами професорів права, суддів та адвокатів.

Deutsches Recht, місячне видання, ч. 1/2 з 15. 1. 1941 приносить в ряді статей багато цікавого для правника матеріалу.

Зачинається, як і тижневик закликм д-ра Франка. В статті „До істоти спротиву проти подружого розводу“ д-р Гінгер Герман в'яснює значіння та істоту цього поняття в німецькому подружому праві.

Стаття Вільгельма Бернера „Проти правової зрізничкованості“ — представляє дотеперішні намагання заповнити одностайне пристосування права, виходячи з заложення, що одностайна інтерпретація права в новій Німеччині можлива і конечна. В статті поданий багатий порівняльний матеріал з правового устрою чужих держав. Стаття п. н. „Приспінена процедура“ — обговорює питання скорочення кримінального процесу. Автор Теве з Бремен обстоює погляд, що хоч скорість процедури не може грати ніякої ролі супроти основного об'язку відшукування правди, проте має деяку рацію навіть і в кримінальному праві, де по довшім розвитку добула право громадянства в деяких означених умовах.

Рубрика „Причинки з практики“ служить для видвиження деяких цікавіших випадків з практики, а рубрика „З німецького фронту права“ — для професійних справ німецьких правників. В рубриці „Література“ обговорено ряд правничих новинок напр. книжку проф. фон Лерса „Німецька історія права і німецька правничі думка“.

Місячне видання має теж великий об'єм додаток п. н. „Юрисдикція“.

В цілоості цей журнал, що впроваджує читача в усі актуальні справи німецького правничого життя, цікавий і корисний і для українського правника.

М-р Орест Кузьма.

ОГЛЯД ДЕННИКА РОЗПОРЯДКІВ.

Дня 8. лютого ц. р. вийшло третє число (два перші цього річчя числа появилися в січні) Денника Розпорядків для Г. Г. На його зміст складається 10-та виконна постанова до митного розпорядку з 17. листопада 1939 р., яка створила декілька нових митних станиць; а саме на пошті в Ченстохові, в Коросні і Люблінні. Дальше оголошено доручення ч. 4. уряду засівів в Г. Г. з 27. січня ц. р., яке нормує торгівлю насінням й устійнює максимальну ціну всіх родів засівних збіж та ярини на терені цілог Г. Г. На продажу засівних засобів треба дозволу. Кожна фірма, яка дістане дозвіл на продажу насіння мусить подати урядові засівні ціни проданого насіння. Денник кінчається справленням недогляду, що закрився до виконної постанови з 21. грудня 1940 про заведення карт праці.

ПОДАТКОВІ ВІДКЛИКИ.

Ми писали вже про них. Тепер пригадуємо ще раз що нові приписи змінили в багато дечому польську податкову процедуру, передусім у відкличних справах. Треба пам'ятати, що на податкові платничі накази можна внести жалобу до начальника дотичного скарбового уряду і то протягом 4-ох тижнів (отже 28, а не як раніше 30 днів!). У тих справах, де оспорується вимір податку квоти понад 500 зол. Приналежні до німецького народу можуть вносити жалобу до податкового інспектора.

Жалоби треба остемплювати, хіба що оспороно вимір податку на квоту до 50 зол. Якщо оподаткований домагається обнижки податку від 50-100 зол., тоді на поданні треба приклеїти стемпель за 50 сот., а при жалобі понад 100 зол. — за 2 зол.

РЕЧИНЦІ ВПЛАТ НА ФОНД ПРАЦІ

На основі другої постанови про фонд праці з 14 грудня 1940 р. щомісячні оплати на фонд праці та на випадок безробіття треба платити до 10-го дня чергового місяця. Про це мусять пам'ятати працевдавці.

КАЛЕНДАРІК ПОДАТКІВ ТА ОПЛАТ В ЛЮТОМУ

7. II. платний податок від платень, тантієм та іншого рода винагород, виплачених чи одержаних в січні ц. р. умовними і фізичними працівниками та членами дирекцій і надзірних рад правних осіб.
10. II. платні забезпеченні оплати до Суспільної Обезпечальні та оплати на фонд емеритальний, праці і безробіття.
15. II. платна третя сплата гуртового (зричатованого) доходного податку за податковий рік 1940.
15. II. платний квартальний зачет промислового податку від обороту за IV. чвертьрік 1940 р. Платять його ті торговельні і промислові підприємства, що не ведуть торговельних книг та вільні професії і ремісники.
15. II. платна четверта сплата гуртового промислового податку за 1940 р.
25. II. платний місячний зачет на промисловий податок від обороту (т. зв. оборотовий податок) в місяці січні 1941 р. Платять його тільки підприємства, що ведуть торговельні книги.

КОМУНІКАТ.

I. Справа суддєвських посад.

На численні запити колишніх суддів, скермовані до Правничої Секції у справі суддєвських посад у Ген. Губернаторстві, повідомляємо, що всі становища вже обсажені. Можливо, що в майбутньому будуть створені нові становища, або опорожняться нові. Тому всі б. судді і апіканти повинні у власному інтересі негайно зголоситися у Правн. Секції УЦК. До зголошення слід долучити опис життя та подання до шефа області, відділу юстиції, оба в німецькій мові.

II. Справа адвокатських іспитів.

У відповіді на запити адвокатських апікантів подаємо до відома, що речинець іспиту ще не визначено і взагалі невідомо, чи і коли він відбудеться. Тому дораджуємо адв. апікантам не покидати своїх донеперішніх занять. Правничка Секція інтервеніювала вже в цій справі й надалі її доповідуватиме. Про зміну в сьогодинішнім стані повідомить кожного апіканта окремо. Всі апіканти, що приготавляються до іспиту, повинні негайно зголоситися письменно у Правничій Секції.

III. Реєстрація студентів права.

Правничка Секція гуртує також студентів права, яких обов'язком є стати членами Секції. Секція робитиме заходи, щоб допомогти студентам права, зокрема з вищих університетських років, докінчити і студії. Тому визнає всіх студентів-правників і гайно зголоситися до Секції, долучуючи опис свого життя з докладним представленням студії.

IV. СПРАВА ВКЛАДКИ.

Визнаємо всіх членів Секції влатити вписове та вирівнати вкладки до рук скарбника прок. Онуферка (Краків, Алея Словацького 58), або в канцелярії Секції (Краків, вул. Зелена 28, м. 7).

Правничка Секція

Українського Центрального Комітету.

ВПИСОВЕ І ВКЛАДКА ДО „ПРАВНИЧОЇ СЕКЦІЇ“.

Подаємо до відома членів „Правничої Секції“, що вписове сягає одноразово 2 зол, а членська вкладка 1 зол. місячно, яку слід влатувати правильно щомісяця до каси Центральної Правничої Секції у Кракові, вул. Зелена 26, III. 7. або до рук касієра, чи до рук курзора.

Прохається, щоб голови Повітових Правничих Секцій і Звязкових наказали стягати вписове і членські вкладки від членів Повітових Правничих Секцій і пересилали їх щомісяця до каси Центральної Правничої Секції поштовим переказом, або складанкою „Українбанку“ відділу в Кракові ч. 2331 з допискою вгорі середньої частини складанки — Ц. Пр. С., та одночасно переслали виказ членів (прізвище, імя, звання, адресу), що влатили вкладки на адресу: Центральна Правничка Секція в Кракові, вул. Зелена 26, м. 7. — Провід Центральної Правничої Секції при УЦК. в Кракові.

З українського життя

ЛЕЖАЙЩИНА*)

СТАРЕ МІСТО

Старе Місто — назва села лівобіч Сяну, прибитому шляху Лежайськ — Тарногород.

Назва „Старе Місто“ не випадкове. Колись справді було тут місто — старовинний Лежайськ. У 1524 р. перенесли Лежайськ на те місце, де він стоїть і сьогодні, але мешканцям Старого Міста і двох сусідніх громад: Сідлянки та Курилівки королівський привілей з того року залишав дотеперішнє міське т. зв. магдебурзьке право. Вони й надалі були вільні від усяких роботизн у користь королівського замку й тільки „по давньому звичаю“ платили оплату від своїх ланів.

Ще й сьогодні розклад вулиць у селі нагадує в дечому правильну будову міста. Його середину, де стоїть церква, називають мешканці „ринком“. Вулиці села мають свої старі, хоч не офіційні назви: Панська, Варшавська, Крива тощо.

Назви поодиноких частин села такі: Вєсь, Блонне, Бає, Лонд.

Дивно теж звучать в ухах кожного постороннього українця спольщені назви староміських нив: Загумне, Смуґі, Заобшаркі, Бакова іспа (Баки — старий український рід у селі), Лонкі, Ямізна, Яміска, Бака, Яруґі, Поремби, Лази, Облоєц, Грелювка, Запобег, Цьонґає, Вежбіни, Следзювка, Свори, Сюґно (багно), Пішрва.

Гарна мурована церква св. Миколи, з великою банею по середині надає Старому Містові характер нашого східно-галицького села. Церква нова — збудували її 1913 року. Місцевий переказ оповідає, що підчас одного нападу татар згоріли в колишньому Лежайську всі будинки крім церкви, що була тоді з усіх сторін окружена валом.

Костела в селі нама. А все ж: на півтори тисячки населення Старого Міста українців сьогодні в цьому... ледви третина. Розговірна мова місцевих українців також, на жаль, переважно польська.

Колись це була чисто українська оселя. Про це говорить хочби той факт, що найстарші роди в селі: Баки, Шостаки, Ваньчики, Вані, Курити, Самолевичі, Федеркевичі, Ожґи, Руміжі, Голані — українські. Українці Старого Міста — найзаможніші й найповажніші господарі в селі. Зате поляки, хоч і переважають сьогодні чисельно, крім деяких перевертнів (є також Курити, Ваньчики — поляки!) — елемент напливовий і здебільша бідняки. Давнішими роками поляки ніколи не відігравали в житті села поважнішої ролі. Всі сільські уряди й почесті довго були монопоєм українців. Українець Іван Струц — протягом 18 літ — аж до своєї смерті (1908) був війтом Старого Міста. Навіть після світової війни, за польських часів, довгий час війтував тут українець Семен Бак. Що громадськими асесорами, таксаторами тощо були в першу чергу українці, було колись самозрозуміле. Тепер, коли тут усе, від солтиса почавши, а на громадському післанцеві скінчивши, самі поляки, оповідання про інші часи в селі подобають радше на казку. У Старому Місті ще досі збереглися деякі давні українські звичаї, що їх від нас переняли й місцеві поляки. Найбільше їх на Різдво. Тоді застеляють долілку в хаті соломом, ставлять у куті діда (сніп вінса), овочеві дерева перевязують солом'яними перевеслами. Перед Великоднем дівчата пишуть писанки. В Провідну неділю молодь обливаєґся водою.

Донедавна мешканці села ходили в брунатних сукманах з червоними вилогами, вліті в білих полотнянках. Характеристична прикмета українців Старого Міста — вроджена їм гордість наших міщан. На місцевих поляків дивляться здебільша згорі, як на „заволок“.

Праця над пробудженням села почалася доволі давно. Вже перед світовою війною існувала тут читальня „Просвіти“. З передвоєнних діячів гарну пам'ять залишив по собі дяк Юрій Федеркевич, що з великою самопосвятою вчив місцевих українців рідного співу, влаштовував вистави тощо. Першим, що почав їх учити рідної мови й письма, був дяк Петро Ожґа по світовій війні.

Від упадку Польщі Старе Місто переживає справжню „добу“ свого відродження. Правда — обставини тут незавидні. Є ще й інші болячки, що про них навіть прикро писати. Ось, наприклад, велика частина тутешніх українців замість до церкви, що під носом, далі ходить „по традиції“ в не-

зимова допомога — це найважливіша справа. Пам'ятайте про бідну дітвору, про жертви війни, хворих по лікарнях і братів, що ждуть від Вас поміч.

ділі й свята до польського „кляштору“ Бернардів у Лежайську. Цей монастир, відомий зі своїх чудових органів, у великій мірі причинився до польонізації всієї околиці.

Радісно, що свідомі (а таких тут щораз більше) мешканці села, чоловіки й жінки, нічим не зражуються. В селі працює споживча кооператива „Зоря“, „Українське Освітнє Товариство“, „Життєва Секція“, „Сільський Господар“ і „Курінь Молоді“. Згадані організації розвивають оживлену діяльність. Шкільна дітвора вперше вчиться у своїй школі під проводом свого управителя Андрія Мандзія.

Старе Місто щораз більше починає нагадувати справді свідоме українське село, що їх сьогодні вже стільки на нашій широкій землі.

М-р Адольф Гладилович.

З НІМ. ПЕРЕМИШЛЯ.

Українська народня школа Братства св. о. Мелая в Нім. Перемишлі основана 1922 року заходом перемиського єпископа Йосафата Коциловського й тодішнього пароха, а теперішнього єпископа Злучених Держав Константина Богачевського.

Провід й опіку над тією школою віддано Страм Службеницям Прєсв. Н. Д. М. Тому, що будинок був замалий, розбудовано його коштом Владика Йосафата. — Солідну будову перевів п. інж. Корженьовський. Посвячення Школи довершив сам Владика. В свої обійми приймає ця Рідна Школа дітвору з різних сторін. Як дуже діти люблять школу, свідчать їх дари й письма, що їх переказують в шкільному архіві.

Дня 25 січня українські купці, промисловці й громадяни зложили на зимову допомогу для тієї школи такі добровільні одноразові датки в золотих: Окружний Союз У. К. 200, У. К. Банк Вірн 150, Хемічна фабрика Астра 100, інж. Д. Кузик 100, Українська Щадниця 70, п. Чубінська 70, М. Зєразка 60, Н. Куропатва 50, О. Пасек 50, А. Войтович 50, С. Морозко і брат 50, С. Пайташ 40, Наді 40, С. Фешишин 40, Я. Скрипчук 40, д-р М. Хробак 30, Д. Крайник 30, Романики (млин) 30, Кузишні 30, П. Забоцький 30, О. Ленчик 30, А. Лейчик 30, К. Кравецький 30, Хоцінський 30, П. Головач 30, О. Федевич 30, В. Сенечко 25, М. Феник 25, м-р Костюк 25, П. Глюнт 25, В. Дучинський 25, І. Леськів 20, дир. Станімір 20, м-р Навроцький 20, Заряд дїбр Валява 20, дир. Чорняк Ст. 20, м-р Мельник 20, В. Гук Краків 20, Т. Сосса 20, М. Нагайський 20, Л. Беґека 20, І. Гречаник 20, Д. Костецький 20, П. Ковальчик 20, Петрицевич 20, П. Джалик 20, І. Баран 20, Г. Пилип 20, О. Врублівський 20, М. Пацум 20, Я. Красник 20, Ганущак 20, О. Макар 20, А. Пигурський 20, В. Ракочий 20, І. Барницький 20, М. Саноцький 20, С. Коган 20, Сенечко В. і Д. Скварко 20, А. Мазур 20, І. Рончковський 20, С. Фіцка 20, М. Мушинська 20, В. Захарко 20, С. Волохуш 20, С. Хробак 20, В. Дяченко 20. Збірка з вечора 19, збірка з Бєсїди 8. Радченко 5, Давидович 5 — разом 2377 зол.

За ці шедрі дари — найсердечнішу подяку складає
Управа школи.

Увага!

Новина!

Появилася з продажі книжка

Проф. Д-ра Мирона Кордуби

Історія Холмщини й Підляшшя

видавання „Українського Видавництва“.

128 сторін друку, формат 250×140 мм. з картою земель і картою родоводів князів.

Ціна 5 зл.

Жадайте у всіх українських книгарнях!

Замовляти:

„Українське Видавництво“
Краків, Райхсштрассе 34.

*) Гл.: „Краківські Вісті“ ч. 83 з 28. VIII. 1940 — „Лежайськ“.

Новинки

КАЛЕНДАР

ЛЮТИЙ

19. Середа — пр. Вукола еп.
20. Четвер — Партенія ап.

— В ПЕРЕВОРСЬКУ відбувся заходом Студентської Секції при УОТ дві академії в дні 22. січня і 29. січня. Обі академії пройшли у святочному, піднесеному настрою, при численній участі українського громадянства Переворська.

— В НІМ. ПЕРЕМІШЛІ хор Пропагандивної Секції Української Преси уладив 2. н. м. другий концерт українських колядок і шедрівок. Хоч дохід був призначений на зимову допомогу українському студентству, наше перемиське громадянство не виповнило просторої салі оо. Василіян. Зате моральний успіх був великий, бо концерт вивав прегарно.

— ДІЛО ПІДНЕ НАСЛІДУВАННЯ. У Нім. Перемішлі йде акція зимової допомоги українському студентству. Студентська секція розвиває в тому напрямі щораз більше свою діяльність, а громадянство починає щораз то прихильніше ставитися до цієї акції. Деякі з громадян зобов'язалися щомісяця вплачувати деякі квоти. І так: по 10 зол.: В. Лучинський, І. Леськів, І. Красник і Спілка, м-р Ір. Чубинська; по 7 зол.: д-р Старух; по 5 зол.: інж. Ю. Артюшенко, д-р В. Блюй, П. Гяют, м-р Ю. Костюк, З. Прокоп, дир. Ст. Чорняк, І. Барницький, І. Ганущак, М. Зацінський, С. Лина, М. Феник, І. Яківський; по 4 зол.: д-р Р. Мирович, інж. А. Артимович; по 3 зол.: В. Гарабач, П. Гула, М. Пацула, Дм. Туряніський, І. Гречанівський, В. Зелес, Ір. Стахів; по 2.50 зол.: Ір. Домарацька; по 2 зол.: Іл. Божко, П. Гарбар, П. Джалик, І. Леськів, І. Морозко, І. Паславський, Ст. Рейнарович, М. Стахів, О. Федина, Е. Войтович, М. Гриняк, інж. В. Коженювський, Б. Мадай, Б. Паславський, І. Подленський, М. Сняданко, Л. Укарма, В. Хадай; по 2 зол.: М. Чорний, Ір. Шехович, Л. Футорський; по 1 зол.: Афтанас, О. Зелик, Б. Козак, В. Барабаш, П. Ковалик, Ю. Неофіта; по 0.50 зол.: І. Куронась. — Хто черговий?

— СЕКЦІЯ ТОРГОВЕЛЬНИКІВ ПРИ УДК—КРАКІВ відбула дня 10. II. п. р. в салі УОТ сходниці, які відкрив і він голова УДК, д-р В. Загайкевич. Представник УЦК, Бродович, пригадав розвиток Секції, прочитав і пояснив правильний, після чого голова відкрив дискусію. Дискусія була дуже жива, предсідник подав до відома, що в порозумінні з УЦК та Референтом Комісії Міста д-ром Лісяком — іменовано головою Секції Торговельників Володимира Повзанюка, що має підібрати собі заступника й секретаря. На закінчення предсідник підкреслив, що всі члени Секції Торговельників повинні бути членами УДК, і візвав, щоб усі вступили в члени УОТ.

— ГЕН. ГЛЯЙЗЕ ФОН ГОРСТЕНАВ заявив у Будапешті м. ін.: Факт, що Німеччина в часі великих змагань на смерть і життя може присвячуватися важкій культурній праці, — це доказ велитенських сил німецького народу, що від хвилини приходу до влади канц. Гітлера розвинулися до небувалих досі меж.

— „КРАСА ПРАЦІ“. На 14 сесії німецького уряду „Краса праці“ представлено біля двох цілорічної праці. В 1940 р. видано 70 мільонів рм., переведено інспекцію 4.332 заведень праці. У 2.600 заведень пороблено переробки, створено 800 льокалів для збирання персоналу, побудовано 67 товариських домів для працівників, 12 гімнастичних сал, 21 пливальних басейнів, урухомлено 600 гучномовців. Побудовано зразкові мешкальні колонії для робітників, два театри й інші зразкові інституції. Уряд „Краса праці“ причинився багато до піднесення життєвої стопи робітника, дбає про піднесення видатності праці й гігієнічного рівня вартатів праці.

— ЗАТОНУЛО 30 ДІТЕЙ. В Бельгії біля Гасельта 35 шкільних дітей хотіло переплисти на поромі канал Альберта. Діти скупчилися всі на одному боці порому, що втратив рівновагу й перевернувся. Всі діти впали у воду. Хоч поліція й пожежна сторожа негайно почали рятункову акцію, вирятowano тільки 5 дітей. З 30 дітей, що затонуло, найдено тільки 3 трупи.

— НІМЕЦЬКА КАМЕРАЛЬНА ОРХЕСТРА з Берліна, на запросини т-ва ім. Скарлатті, виступила в Неаполі в концертом у залах королівської музичної консерваторії. Слухачі уладили німецьким музикантам гарячі овації за чудове виконання музичних творів.

— КАНАДІЙСЬКІ ХЛІБОРОБИ переживають тепер катастрофальні часи. Хліборобські артикули впали в ціні, бо годі їх було перевезти до Англії. Коли делегація хліборобів представила канадському прем'єрові Кінгові це катастрофальне положення, він дав виминаючу відповідь. У колах канадських фермерів, що стоять перед банкрутством, така поведінка прем'єра, що стоїть на услугах Англії, викликала величезне обурення й розчарування.

— НА ВЕСНЯНОМУ ЯРМАРКУ в Мілані, що відбудеться в дні 12. до 27. квітня п. р., виступить Протекторат Чехії й Моравії в окремому павільйоні.

— СПОВІДАЛЬНИЦІ, ЕЛЕКТРИЧНО ОГРІВАНІ. Празька церква єзуїтів св. Ігнатія одержала новітнє електричне освітлення коштом 110.000 корон. Заведено електричне ogrівання церкви. У сповідальницях поміщено малі, електричні печі.

Рецитаторський вечір творів Василя Стефаника

Ми не помилялися, коли тиждень тому писали з нагоди рецитаторського вечора творів Марка Черемшини, що зала краківської «Просвіти» не зможе помістити всіх тих, що захочуть почути з рецитаторської естради твори Василя Стефаника дня 16. II. в год. 7-йй ввечері. Така сама, як і попереднього разу, добірали й переважно молода публіка і тепер виповнилась вщерть зала «Просвіти» та обі сумежні кімнати так, що годі було навіть закрити двері. Частина публіки, що їй не пощастило потрапити на головну залу, або бодай стати у даєрях двох сумежних кімнат, стовпилася при вході буфетової салі. Але було багато й таких, що їм не довелося зайняти навіть там місця і вони мусіли відійти з нічим.

Як і попереднього разу, так і тепер проф. Марія Гарасовська-Дачишини прикрасила залу своїми мистецькими декораціями — рисунками, що творили відповідний настрій і вже неначе заздалегідь підготовлювали глядача відгадати головний тон творчості письменника. Минулої суботи звичайно мрячна зала краківської «Просвіти» прояснилась червоною, зеленою та білою краскою гучульських декорацій проф. Гарасовської-Дачишинової. І радісно ставало глядачам. Неодні з них не міг тоді розпізнати тієї старої темнуватої салі...

Повне противенство до цього було вчора. Рисунки, що прикрасили стіни салі були поважні, темнуваті, мрячні. Віяло від них журавною повагою, сумовитим настроєм, тихим трагізмом. З журбою й сумом дивився на залу овалний портрет Василя Стефаника на передній стіні над естрадою. Здавалося, що погляд його глибоких очей пробиває стіни салі й біжить далеко-далеко туди, де не одно колишнє лихо замінило, хоч може інше, але також не менше горе. Обі бічні та задню стіну прикрашували такі самі рисунки до поодиноких творів В. Стефаника: „Земля“, „Мати“, „Камінний хрест“, „Кленові листки“, „Лист“. Трагізм, що його видно з очей В. Стефаника, перенісся також і на всі ті рисунки. Всюди на них глядачі бачили те руки, що простягаються з німою розпукою, то журбу, що закриває руками очі.

Щойно сама рецитація творів В. Стефаника, що — на жаль — тим разом почалася аж пів години пізніше, дала змогу зрозуміти, наскільки добре рисунки на стінах салі заповідали той вечір тихого, завзятого, деколи аж скам'янілого, а деколи аж богохульно-розпучливого трагізму українського покутського села. Від коли перші слова рецитованих творів В. Стефаника злетіли наче чорне гайвороння з рецитаторської естради, на салі запанувала глибока тишина, що її не всіли були сколихнути навіть голоси тих спізнених гостей, що долітали крізь розкриті двері з далекого коридору. Неодному здавалося, що в тій битком наповненій салі, що ще кілька хвилин тому розігрілася гарячо стовпленою публікою, нараз стало холодно. Багато мужеських голов похилилося вниз, щоби — борони Боже — не показати свого зворушення перед жіноцтвом, що у великій більшості заповнило залу. На віях неодних жіночих очей появилось щось неначе роса. Зала слухала, а м-р Юліян Генік Березовський рецитовав новелі: „Мое слово“, „Мамин список“, „Стратився“, „Лист“, „Сини“, „Воєнні шкоди“ та вікні „Побожна“.

Щойно після двох останніх творів В. Стефаника — „Воєнних шкіл“ та „Побожної“ — слухачам наче впав з грудей важкий камінь трагізму, що його стільки іноді буває у звичайному житті навіть сірих, пересічених людей. Наче збіжжя після нагального вітру піднесли знову голови, з очей щезла мряка задуми, й залю раз-у-раз перелігав веселий, стримуваний сміх.

Рецитатор вже зійшов з естради та щез у даєрях сумежної кімнати, а публіка ще мала охоту обдурювати себе надією, що це може павза й може ще раз з'явиться на естраді молодий, русий і ясноокий мужчина й ще прочитає щось „зі Стефаника“. Але — на жаль — рецитаторський вечір уже скінчився...

Черговий вечір буде присвячений творчості Лесі Українки. Про речинець його — казав секретар Українського Допомогового Комітету в Кракові інж. Ю. Дачишин — повідомлять у пресі. Шкода, що так щасливо завязана нитка тієї вдатної культурної імпрези щось наче обривається. Куди краще було подати речинець чергової рецитації на неділю 23. II. Вся публіка очікувала цього й тому була дещо розчарована цим новим неозначеним речинцем.

Оба рецитаторські вечори — творів Марка Черемшини та Василя Стефаника — були проречистим доказом, як багато завдячують твори навіть великих письменників відповідному рецитаторові. Тому треба би на таких вечорах перейти ціле відроджене українське письменство. Це не тільки дало б слухачам культурну розвагу, але й оно також причинилося б до того, що прокинувся би приспаний матеріалізм та егоїзм воєнних часів інтерес до книжки, письменства й узагалі культури.

Це дозволило би також неодному внутрішньо розгубленому зосередитися, упокоїтися, покінути хворобливу звичку жити тільки тим „Що нового?“, „Не чули Ви...?“, „Коли, коли...?“ Внутрішнє розгублення — це прояв заломання, а заломані люди нездібні нічого створити. Ми ж хочемо жити, творити й, хоч іноді кремінь життя калічить наші ноги, хочемо дійти до сонця й неба наших ідеалів! мк.

НОВИНА

на книгарському ринку!

„Місто Холм“

видання „Українського Видавництва“

написав Д-р Володимир Січинський.

24 стор., формату 250×140 і 8 сторін ілюстрацій.

Ціна: 2 зол.

Замовляти:

„Українське Видавництво“
Краків, Райхсштрассе 34.

АНГЛІЙЦІ ПОКИДАЮТЬ КИТАЙ

ШАНГАЙ, 18. II. — Англійська амбасада звернулася знов до англійських громадян з радою, щоб можливо якнайскоріше покинули територію Китаю. Амбасада звертає при тому увагу, що неможливо подбати про відповідне число кораблів для перевезення подорожних. Число пасажирських кораблів значно обмежено, тому взивається якнайскоріше замовляти місця на кораблях.

РУМУНСЬКІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВОДИ Є ЗАБОРОНЕНОЮ СМУГОЮ

БУКАРЕШТ, 18. II. — Як про це повідомили у понеділок, румунські територіальні води між рогом Мідією та рогом Тузією проголосили замкненою смугою. Кораблі, що хотять причалити до пристані Констанци, мусять зголосити своє прибуття портівій владі. Щойно тоді морський пілот супроводитиме їх до пристані. Зрештою від-

повідні румунські урядові круги зазначають, що корабельна сполука румунської лінії з Констанци до Царгороду відбувається як звичайно.

ЗАТОПЛЕНО 120.000 ТОН НА ОКЕАНАХ

БЕРЛІН, 18. II. — Німецький воєнний комунікат з 16. II. повідомив, що один німецький воєнний корабель, що діє на океанах, який досі затопив 110.000 тон ворожого торговельного тонажу, знищив дальших 10.000 т. Цей корабель, що затопив 120.000 тон, перевищив осяг з часів світової війни німецького воєнного корабля „Меве“, що дія на океанах. З початком 1916 р. „Меве“ за 6 тижнів затопила 62.520 тон, на переломі 1916-17 р., продовж 4 місяців „Меве“ затопила 21 пароплавів і 5 вітрильників містоти 119.677 тон. Цей осяг, що в 1917 р. викликав у цілому світі велитенське вражіння, перевищив тепер на кількасот тон німецький воєнний корабель.

Короткі вістки

— ПІСЛЯ того, як припинилися дипломатичні взаємини між Англією та Румунією, у Букарешті припинили підготовку протилетунської оборони.

— МІЖКОЛЬОНІЯЛЬНА французька конференція обговорює теж справу покращання шляхів між французькими колоніями у північній Африці та французькими колоніями у західній Африці.

— УРЯД незайнятої частини Франції покинув думку провести канал між Біскайським заливом та Середземним морем.

— БРАЗИЛІЙСЬКА ПРЕСА пише, що Англія намагається саботувати торговельні взаємини між Бразилією та Аргентиною.

— У СТОЛИЦІ ІРЛАНДІЇ — Дабліні — організують спеціальне міністерство, що його метою буде знесення поділу Ірландії.

— УРЯД ЯПОНІЇ думає заснувати приватно-державний нафтовий концерн з основним капіталом 100 мільонів Yen.

— УРЯДИ КИТАЮ й Австралії думають створити в обох державах власні дипломатичні представництва.

— ЯПОНСЬКІ шовеники подають, що міністр закордонних справ Австралії заявив, що там сподіваються приїзду американського радника для морських справ.

— АМЕРИКАНСЬКІ ЧАСОПИСИ пишуть, що Рузвельт зажадав від Англії, щоб командири британських кораблів дістали накази у запечатаних конвертах. Згадані накази мають обіймати доручення на випадок, якщо б німці зайняли Велику Британію. Англійські кораблі мають тоді виїхати з англійських пристаней до Злучених Держав.

— НАЙПОЧИТНІШИЙ американський тижневик „Сандей Морнинг Пост“ закидає Рузвельтові, що він обманував нарід Злучених Держав. Коли б Рузвельт був виїшов із своїм законопроектом допомогти Англії перед своїм вибором, він був би провалений. Згаданий часопис пише, що мета Рузвельта — фантастичний план проголосити себе моральним володарем усього світу.

— АМЕРИКАНСЬКІ журналісти, що відбули по дорожжю по краях південної Америки, подали, що становище Еквадору загрожує панамському каналу. Це викликало в Еквадорі велике обурення на амер. журналістів.

— З ПРИВОДУ відкликання англійського посла з Румунії урядовий шовеник „Унірен“ пише, що ця подія не має ніякого впливу на румунську політику. Румунія повернулася тепер до своєї традиційної політики з часів короля Карла I. Її підставою є геополітичне положення Румунії. Місце Румунії на боці Великонімецьчини, що обіймає своїми впливами не тільки середню, але також і південно-східну Європу.

Через Адміністрацію „Українських Вістей“ зложили як коляду на українських інвалідів з польсько-німецької війни такі українські робітники з Malapane O/S Ledingenheime, Oppeln:

(В нім. марках): Лесь Мартин 5, дурдела Роман 5, Беризький Семен 3, Ярошевський Іван 2, Василь Михайло 2, Пясецький Перфантий 1, Саватюк Василь 3, Щирба Йосиф 1, Федик Василь 1, Чорний Борис 1, Лукашевич Йосиф 1, Гнатиниш Марко 4, Пекарук Тихон 1. 756 1-1

Плешкевич Іван, уч. 4-ої кл., впаав помилково шкільну плату в сумі 96.— зол. на чек України. Видавництва, замість на чек якоїсь гімназії. Просимо подати свою адресу, щоб ми могли повернути Вам гроші. — Адміністрація. 758 1-1

— МІЖ УПРАВОЮ совітської та мадярської пошти прийшло до порозуміння. На його підставі ввели безпосередню телеграфічну сполуку між Львовом та Будапештом і між Будапештом та Москвою.

— В РИМІ підкреслюють сердечний характер розмов, що їх перевів канцлер Гітлер з прем'єром і міністром закордонних справ Югославії.

— У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ приготувляють другий транспорт харчів для Іспанії та незайнятої частини Франції.

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

Друзів і знайомих просить відгукнутися Іван Козак із села Корниці, пов. Коломия. Пишіть на мою адресу: Іван Козак, Seggerde b/Weferlingen. Kr. Gardelegen. Sachsen. 735 1-1

Друзі зі села Костильники, пов. Бучач, відозвіться на адресу: Капуш Яків — Seggerde b/Weferlingen. Kr. Gardelegen. Sachsen. 736 1-1

Друзі зі села Новосілка, пов. Підгайці, відозвіться на мою адресу: Кучма Степан, Seggerde b/Weferlingen. Kr. Gardelegen. Sachsen. 737 1-1

Кострубак Федір пошукує брата Василя Кострубак із села Ключева Малого, пов. Коломия. Повідомлення слати на адресу: Кострубак Федір, Seggerde b/Weferlingen. Kr. Gardelegen. Sachsen. 738 1-1

Шкромиди Василь із села Грушка, пов. Товмач, пошукує друга Пилипа Стасового з 27 п. п. Ченстохова. — Писати на адресу: Шкромиди Василь, Seggerde b/Weferlingen. Kr. Gardelegen. Sachsen. 739 1-1

Пошукую свого брата Василя Мілісовича Білинського, гімназійного учителя. Хто знав би, де він перебуває, прохаю повідомити: Peter Bilinsky, F-a Glückauf in Gänglingen. Lothringen. 740 1-2

Пошукую свого мужа, Теодора Демка (перебував в Сталаг VIII, 13). Прохаю відповісти на адресу: Юлія Демко, Algringen, Josef Bärkelstr. 8. Lothringen. 741 1-1

Петра Голубовського, з села Вишок, пошукує Петро Олесків, G-n 7124. Stalag VIII B. Kom B. 31126. 742 1-1

П. Турій Дмитро, дир. шк. Цвітова, пов. Калуш, відозвіться на мою адресу: Jurko Turij, 66507. Stalag I B. 743 1-1

Друзі В. Микіцей, Ів. Долотко, Ів. Мартинюк, В. Пилипів, І. Козачиниш, усі з села Богородчани Старі, пов. Станіславів, що в поль.-нім. війні попали в полон, відозвіться. Маю листи від Ваших родичів. — Степан Дашко, Bielefeld i/W. Schildescherstr. 86. 744 1-2

Оцим уневажною загублений „Аусвайс“, ч. 77, виданий через Україн. Доп. Комітет у Чесанові на прізвище Степан Ференц, Frafeld, Post Cieschanow. 745 1-1

Хто знає щонебудь про Миколу Павлюка зі Львова, нехай повідомить про це К. Бахмана у Кракові, Кроводерська ч. 8. x

Квасній Петро з Мазурівки, пов. Жидачів, пошукує низ. Савдана Гната та Малика Василя. Писати на адресу: Wr. Neustadt, Wienerstr. 116, Ostmark. 746 1-1

Пошукую ОО. Чопея Василя і Галія Василя. — Чопей Василь (з Бокович, пов. Підгайці), Wr. Neustadt, Wienerstr. 116, Ostmark. 747 1-1

Савчин Івана та Говдяк Юстину зі Старих Богородчан, пов. Станіславів, пошукує Савчин Василь, Wr. Neustadt, Wienerstr. 116, Ostmark. 748 1-1

Пошукую Петручка Миколу, Степана Павлишина, Андрія Пасичника, усіх із Шпиколов, пов. Кремаїнець. — Рамський Яків, 40721, Stalag XVII A/A 281/GW. 749 1-1

Товаришів і знайомих із Стоянова, пов. Радехів, пошукує Ткачик Микола, N. 40751, Stalag XVII A/A 281/GW. 750 1-1

Рева Андрія, Васильчука Степана, Кушла Дмитра з Кам'янки, пов. Скалат, шукає Сікора Гарян, 06253 Stalag XVII A/A 281/GW. 751 1-1

Якова Федора з Жовчева, пов. Рогатин, пошукує Благий Петро, 40686, Stalag XVII A/A 281/GW. 752 1-1

Товаришів і знайомих з Шегині, пов. Перемишль, відгукніться. — Кміт Іван, 32806, Stalag XVII A/A 281/GW. 753 1-1

Ляшук Мінту, з б. 27 P. A. L. з Володимира Вол., і Шоцького Івана, з б. 8 п. п. з Люблина, пошукує Ляшук Адам, 40655, Stalag XVII A/A 281/GW. 754 1-1

Гандзя Степана і Середницького Івана, що до травня 1940 р. працювали біля Відня, пошукує Василь Середницький 10073, Stalag IV B. 755 1-1

Пошукую своїх знайомих з Тернопільщини. — Кізлик Василь, Banzug 2502, Post: Rothenburg, Reichsbahndirektion Osten. 757 1-1

Пекаря, зареєстрованого, прийме від зараз українська пекарня „Колос“ у Холмі, Коперника 19. — Голоситися письменно, а радше особисто у: Наїдка Сергій, Холм, Люблинська 64, м. 10. 734 2-3

Пошукую товаришів і знайомих із села Лука Велика, пов. Тернопіль. — Комар Нестор, 37220, Stalag IX C. 759 1-1

Пошукую товаришів і знайомих. Томашук Микола, Greiz, Weberstr. 12. Thür. 760 1-1

Пошукую знайомих з Жовкви. Романець Тарас, Greiz, Weberstr. 12. Thür. 761 1-1

Товаришів з Ляцька, пов. Добромиль, пошукує Телічок Микола, Greiz, Weberstr. 12. Thür. 762 1-1

Д-р Теофіл Дмоховський, суддя Окружного Суду, Біла Підляська, вул. Проста ч. 17, прохає своїх сестер: Теодору, зам. Левицьку, Стефу, зам. Барановську й Наталію, зам. Кулицьку, — подати свої адреси. 763 1-2

Увага, полонені! Можу зав'язати від зараз чоловіка, обізнаного з роботами в господарстві й коло коней. Зголошення: Юліан Варивода, Smolnizta — Forsthaus, Post: Wronke. Warthegau. 764 1-1

Кооперативний Рільничий Банк „Українбанк“, кооп. з відп. уділами в Ярославі — Відділ у Кракові, Гертруди 12/І. пов., пошукує 3 молодих, метких і репрезентативних практикантів, що колисьнебудь працювали в кредитовій кооперації, або взагалі в банківості, і тих, що бажали б працювати в українських фінансових інституціях.

Зголошуватись просимо особисто в урядових годинах Банку (18—13 і по обіді 15—18), а якщо це неможливо, то письменно, подаючи при цьому свої життєписи, дотеперішню працю та кваліфікацію. Дирекція Українбанку. 717. 2-6

Роверові частини, акордеони, устні органки, батерії доставляє: Гуртвіня Отто Зенкер, Краків, вул. Гродзка 43 і Брацька 6. Телефон 117-46, 161-55. 714. 2-10

Шукаємо для нашого Будівельного Заведення підземних робіт 30 українських робітників, під кожним оглядом беззамітних.

Платня та кошти подорожі покрити Заведення на основі I. тарифи. 765. 1-1

Ferd. Brethinger, Tiefbauunternehmung Brügge (i. Westf.) Vollmerstr. 9.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол. МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметр ширини і шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче. ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніальні по 50 сот. за слово. КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу, — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.“: Передплату треба вислати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо вислати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки в Генерального Губернаторства треба посилати переказом або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2143. З Німеччини на чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.

З Протекторату: чеками „Українського Видавництва“ Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім. марки 2 злоті; 1 чеської корони 20 нім. грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво“, Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 230-4.

З друкарні „Нова Друкарня Девникова“ під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenfell: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei“, Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.